

Slimet og påtrængende snegl plager danske haver

Sidste års varme og tørre sommer har gjort indhug i bestanden af dræbersnegle. Men tørken ser ikke ud til at have ramt haveejernes anden snegleplage, voldsneglen.

ELISABETH ASTRUP

JULIE KAUFFMANN

Det knasede under klip-klapperne, da den ene af denne artikels skribenter en sen sommeraften for et par år siden skulle ud i sit haveskur på Amager. Uanset hvor fødderne trådte, knasede det. Mobiltelefonens lommelygte blev tændt: Hele vejen ned gennem rækkehushaven var der snegle. I hundredevis. Og i alle størrelser.

Der blev høvlet en del sneglegift ud i haven den aften.

Det viste sig, at der var tale om plettede voldsnegle. Det er en invasiv snegleart, som Miljøstyrelsen samme år advarede mod, var i gang med at brede sig med sådan en hast, at danske haveejere blev opfordret til at tage kampen op mod dem på samme måde som mod den iberiske dræbersnegl.

Og intet tyder på, at de plettede voldsnegle er på tilbagemarsch. Det fortæller Julian Dons Henriksen, der er biolog i Miljøstyrelsen.

»Vi har klart fået flere indberetninger i 2019 end i de foregående år. Om det skyldes, at antallet af plettede voldsnegle er steget, kan vi ikke sige med fuldstændig sikkerhed. Det kan også hænge sammen med, at vi har gjort opmærksom på sneglens invasive karakter. Vi har for eksempel lavet en snegleguide, der kan hjælpe folk med at kende den fra vinbjergsneglen,« siger han.

Den plettede voldsnegl bærer hus lige som vinbjergsneglen og kan blive op til fire centimeter. Almindelige havesnegle har huse på et par centimeter. Med gule og sorte zigzag-streber er voldsneglens hus mere farverigt.

Desuden kan man skelne imellem vinbjergsneglen og voldsneglen ved kigge på sneglehuset nedefra, fortæller Julian Dons Henriksen. Hvis man kan se spiralen op gennem midten af sneglehuset, er det en vinbjergsnegl. Er husets 'navle' lukket, er det med stor sandsynlighed en voldsnegl.

Haveejernes stigende kendskab til kendskab til den invasive snegleart behøver ikke være den eneste forklaring på de voksende indberetninger. Vejret kan også

INVASIV. Et udvalg af plettede voldsnegle, som Politiken forleden indsamlede i en rækkehushave på Amager. Der var rigeligt at tage af. 99 blev det til i løbet af 20 minutter. Foto: Peter Hove Olesen

have banet vejen for den særlige snegls slimede fremmarch.

»Det er blevet lidt varmere, og det giver den plettede voldsnegl bedre vilkår for at formere sig,« siger Julian Dons Henriksen.

Æder alle slags planter

Plettet voldsnegl kan være en plage for haveejere, hvis de er mange. I modsætning til den iberiske skovsnegl, også kaldet dræbersnegl, spiser voldsneglen stort set alle planter, fortæller landskabsarkitekt og fagredaktør i Haveselskabet Louise Møller.

»Voldsneglen har en ganske voldsom appetit. Den formerer sig rigtig hurtigt, og det virker ikke som om, den har mange naturlige fjender i de danske haver. De er meget tilpassningsdygtige,« siger Louise Møller.

Ganske vist kan pindsvin og større fugle gøre et indhug i bestanden, men kun i de unge, små eksemplarer.

Og det er ikke kun en spoleret udsigt fra vinduerne mod haven, man bør bekymre sig om, fortæller Julian Dons Henriksen fra Miljøstyrelsen. Den plettede voldsnegl har også en negativ effekt på biodiversiteten.

»Den er god til at udkonkurrere og overtage fødeområdet. Dels fordi den er en grovæder, der kan æde mange andre dyrs føde. Det kan for eksempel gå ud over havesneglen eller vinbjergsneglen. Når den invasive voldsnegl på den måde overtager en plads i økosystemet, påvirkes de andre arter i fødekæden også,«

I Dyrenes Beskyttelse er man ikke imod bekæmpelsen af voldsneglen, når argumentet er beskyttelse af de danske dyrearter. Haveejerne skal dog sikre sig, at det er den rigtige snegl, de har fundet i bedene, før de griber til havevæben, lyder det fra dyrelæge og ph.d. Cecilia Christensen Karstrup.

»Man skal ikke gå ud og aflive snegle fra en ende af. Men kan man identificere sneglen med stor sikkerhed, er det fint at aflive sneglen for at beskytte de andre dyr i økosystemet,« siger Cecilia Christensen Karstrup.

Derudover påpeger hun, at snegle er omfattet af dyreværnsloven.

»Det vil sige, at haveejere skal tage livet af dem så hurtigt, effektivt og smertefrit som muligt. Alle former for gift og drukning skal man holde sig fra. Gør man det alligevel, kan man i yderste konsekvens blive politianmeldt,« siger Cecilia Christensen Karstrup.

I stedet opfordrer Dyrenes Beskyttelse til, at man knuser sneglene med en stor sten mod et hårdt underlag.

99 voldsnegle på 20 minutter

Hvor den tørre sommer sidste år gjorde indhug i bestanden af iberiske skovsnegle, tyder intet på, at det samme har gjort

Den er god til at udkonkurrere og overtage fødeområder Julian Dons Henriksen, biolog, Miljøstyrelsen

sig gældende for voldsneglene, siger Louise Møller fra Haveselskabet.

Og voldsneglene findes da også stadig i rækkehushaven på Amager. Forleden regnede det stødt gennem det meste af dagen, og den slags kalder som bekendt snegle ud af sprækker. En tur gennem haven gav således en gevinst på 99 voldsnegle samt to dræbersnegle på 20 minutter.

Hele baduljen blev overhældt med kogende vand. Og så var det det.

Men i haven findes også et pindsvin, og derfor har skribenten været tilbageholdende med at gøre det af med de mange snegle. Men den tilbageholdenhed er der ingen grund til, siger Louise Møller.

»Plettet voldsnegl formerer sig for hurtigt til, at et pindsvin kan holde bestanden nede. Så man skal tage aktion, hvis man ser voldsnegle i sin have. Pindsvinet skal nok finde en masse andet at spise,«

elisabeth.astrup@pol.dk
julie.kauffmann@pol.dk

Snegleekspert: »Voldsneglen er mere end en haveplage«

Den plettede skovsnegl kan være en plage, men den kan spises, hvis den bliver renset grundigt. Eller den kan slås ihjel.

RASMUS HELMANN

Der knytter sig et par forskellige anekdoter til den plettede voldsnegl, der for andet år i træk plager slimtrætte haveejere.

Den skulle efter sigende være blevet sat ud første gang i 1880 på Christianshavns Volde – deraf navnet – grundet dens flotte stribeede skal, og fordi man kunne spise den.

Munke fra forskellige steder i Europa skulle også have haft voldsnegle med i ta-

skerne, når de kom til Danmark. De gjorde det, fordi de kunne spise sneglene under deres kødfrie faste, hvor bloddyr var tilladt.

Og frem til årtusindeskiftet forblev bestanddelen af voldsnegle i Danmark lav, men i de senere år har udbredelsen været voldsom.

Det har særligt Københavns Nordhavn, Christiania og villakvarterer og parkområder på Amager oplevet. Så meget, at sneglearten sidste sommer blev kategoriseret som en invasiv art og bliver sat i bås med sin endnu mindre populære artsfælle, dræbersneglen.

Det er ærgerligt, når man tænker på, hvad den historiske voldsnegl egentlig kan, fortæller Ditte Ankjærgaard, der driver Danske Frilandssnegle lidt udenfor Roskilde, en farm med over 100.000 voldsnegle.

»Vi vil nødigt have, at voldsnegle blive

skåret over en kam med de forhadte dræbersnegle. Voldsneglen kan noget andet og er mere end blot en haveplage. Den har umami og er en god spise. Madsat har flere kokke prøvet at få noget fornuftigt ud af dræbersneglen, og det er, så vidt vi ved, ikke lykkedes.

Klimavenlige snegle

Sneglefarmen blev til efter inspiration fra en nu tidligere engelsk sneglefarm, Sophie Wharton, der drev Aylesbury Escargots. Farmen har eksisteret siden 2016 og har snart overstået sin tredje sæson, og løber hvert år fra maj til slutningen af efteråret, hvor sneglene bliver høstet, og farmen tømt.

De små dyr bliver primært solgt til grossister eller restauranter, men drømmen er, at flere privatpersoner vil indføre voldsneglen i den ugentlige madplan:

»Madsat vinbjergsneglen, der er to til

tre år om at blive fuldvoksen, bliver voldsneglen det på én sæson. Man kan derfor hurtigt få glæde af den. Samtidig er den bæredygtig og lav på CO₂. Den bør ikke kun være et gourmetprodukt, men noget, som kan bruges i mange forskellige retter.

Kødet, som skulle være mere fugtigt end slimet, indeholder meget protein og har en lav fedtprocent og kan derfor være et godt alternativ til

fremtidens mad, fortæller Ditte Ankjærgaard. Dog medfører hun, at hun godt forstår haveejernes frustration. Hvis herdes have var fyldt med små snegle, ville hun også blive en anelse træt.

»Jeg vil ikke komme med den anbefaling, at man bare skal træde på sneglene. Men det er klart, at hvis du har alt for mange snegle i baghaven, er det et problem.«

I stedet for at finde sneglegiften eller de tunge træsko frem har hun et forslag:

»Man kan sagtens indsamle dem til eget forbrug. Den eneste forskel fra opdrættede snegle og dem fra ens baghave er, at man ikke ved, hvad sneglene har spist. Derfor bør man putte dem i en trækasse, fodre dem med mel og salatblade og lade dem gå i en uge kun med adgang til vand. Bagefter kan man spise dem.«

Sneglepølse med ramsløg

Selve produktionen er også særdeles tidskrævende. Det er især afskallingen, hvor sneglen fjernes fra sit hus, som tager tid, fordi det skal gøres manuelt, fortæller Ditte Ankjærgaard:

»Det hele foregår i hånden. Først samles alle sneglene ind og opbevares i bure, indtil de har tømt tarmen. Det bliver klaret med hjælp fra familie og venner og varer cirka 4-6 uger. Når sneglene har pruttet færdig, samler vi dem i et kølerum, hvor de går i kunstig vinterdvale. Derefter bliver de aflivet i en dampvogn for så at blive afskallet i hånden én ad gangen. Det er en meget tidskrævende og dyr proces, som gør, at forretningen endnu ikke er lønsom.«

I maj var Danske Frilandssnegle repræsenteret på Madens Folkemøde, hvor de lavede en smagsprøve på en økologisk svinepølse med hakket snegle kød og ramsløg. Og den var populær:

»Folk synes, at det var så lækkert. Det er kun fantasien, som sætter grænser for, hvad sneglen kan bruges til. Hvis ikke du kan bekæmpe dem, så spis dem.«

rasmus.helmann@pol.dk